

PROSPERUJÚCE OBILNINY

Prosperous cereals

Martin ŠTRBA

RAPOOL Slovakia

Summary: Wheat was sown on an area of 312,804 ha in Slovak Republic in 2017. Its prices are however very unstable, so it is necessary to consider all inputs to production. The most important decision that affects the economic efficiency of cultivation is choosing the right variety / hybrid. This decision is still conditioned by the correct sowing date and the optimal stand density. We tried to verify this at Rapool Slovakia in the production year 2015/2016, when we had experiments with hybrid wheat in 7 localities across the SR: Komoča, Čachtice, Petrova Ves, Dolná Streda, Levice, Rimavská Seč, Gíraltove. For 15 years in Slovakia, we have been presenting trends in oilseed rape. Behind us is a successful history that allows us to say proudly: "RAPOOL stands for the successful, sustainable and sustainable development of rape growing in Europe." In this sense, we feel responsible to our growers, meet their demanding expectations, and bring not only new hybrids, but also new solutions.

Key words: *wheat, oilseed rape, hybrids*

Souhrn: Pšenica letná bola v SR v roku 2017 vysiatá na ploche 312 804 ha. Jej výkupné ceny sú však medzoročne veľmi nestále, a tak je pri jej pestovaní potrebné zvážiť všetky vstupy do výroby. Najdôležitejším rozhodnutím, ktoré ovplyvní ekonomickú efektívnosť pestovania je výber správnej odrody/ hybridu. Toto rozhodnutie je ešte podmienené správnym dátumom sejby a optimálnou hustotou porastu. Toto sme sa v spoločnosti Rapool Slovakia snažili overiť v pestovateľskom ročníku 2015/2016, kedy sme mali založené pokusy s hybridnou pšenicou v 7 lokalitách naprieč SR: Komoča, Čachtice, Petrova Ves, Dolná Streda, Levice, Rimavská Seč, Gíraltove. Už 15 rokov na Slovensku udávame trendy v repke olejke. Za nami stojí úspešná história, ktorá nám dovoľuje hrdo povedať: „RAPOOL stojí za úspešným, trvalým, a udržateľným rozvojom pestovania repky v Európe.“ V tomto zmysle, sa cítime zodpovední voči našim pestovateľom, splniť ich náročné očakávania, a prinášať nielen nové hybridy, ale aj nové riešenia.

Klíčovú slova: *pšenice, repka, hybridy*

Úvod

Pšenica letná, forma ozimná (*Triticum aestivum L.*) je stabilne najpestovanejšou obilninou v SR. V roku 2017 bola vysiatá na ploche 312 804 ha (ŠÚSR, 2017). Jej výkupné ceny sú však medzoročne veľmi nestále, a tak je pri jej pestovaní potrebné zvážiť všetky vstupy do výroby. Najdôležitejším rozhodnutím, ktoré ovplyvní ekonomickú efektívnosť pestovania je výber správnej odrody/ hybridu. Toto rozhodnutie je ešte podmienené správnym dátumom sejby a optimálnou hustotou porastu. Toto sme sa v spoločnosti Rapool Slovakia snažili overiť v pestovateľskom ročníku

2015/2016, kedy sme mali založené pokusy s hybridnou pšenicou v 7 lokalitách naprieč SR: *Komoča, Čachtice, Petrova Ves, Dolná Streda, Levice, Rimavská Seč, Gíraltove.*

Cieľom pokusov „Hybritest“ bolo porovnanie skorej a neskej sejby hybridnej pšenice a súčasne aj porovnanie 2 rôznych výsevkov: 1,4 MKZ. ha⁻¹ a 1,8 MKZ. ha⁻¹. Ak by pri nižšom výsevku bola porovnateľná úroda s vyšším výsevkom, bolo by možné ušetriť 35 až 55 €/ha na cene osiva.

Materiál a metódy

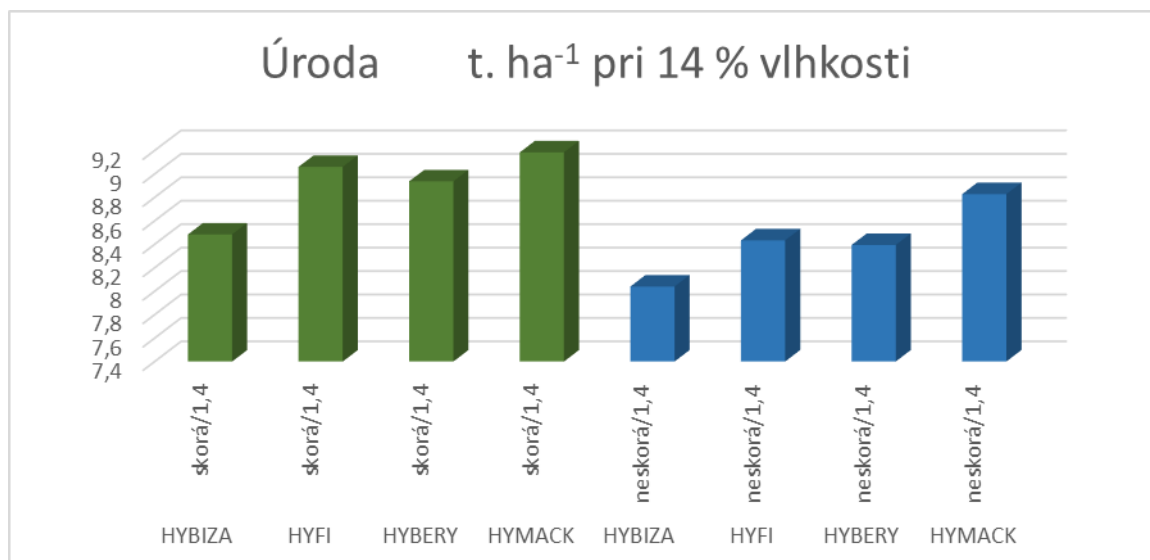
Skorý hybrid HYBIZA (A), stredne skorý hybrid HYFI (A/B), stredne neskoré hybridy HYMACK (A) a HYBERY (A). Každý hybrid bol vysiatý v nižšom (1,4 MKZ) a vyššom (1,8 MKZ) výsevku na ploche 0,24 ha (12*200 m). Skorý termín sejby bol

stanovený ako začiatok agrotechnického termínu sejby ozimnej pšenice v danej oblasti a neskorý termín sejby bol na konci agrotechnického termínu. To činilo časový rozdiel v sejbe 3-4 týždne. Výživa a ochrana bola jednotná pre všetky varianty pokusu.

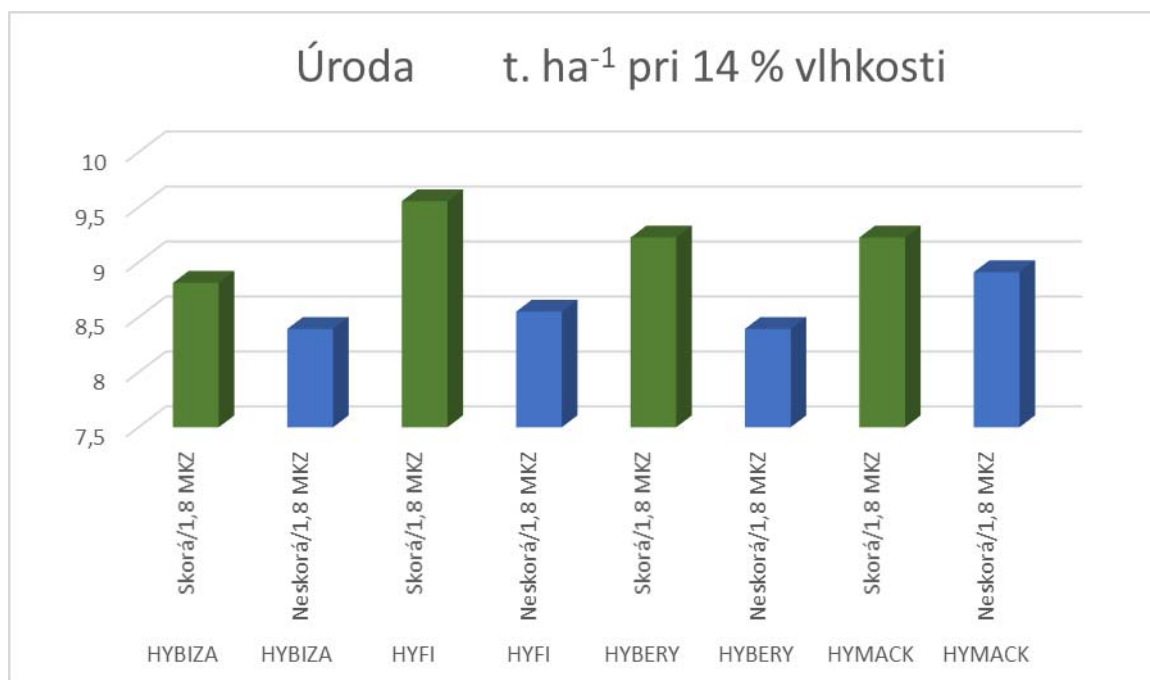
Výsledky

Pri výsevku 1,4 MKZ. ha⁻¹ bol prínos skorej sejby 0,5 t. ha⁻¹ v priemere za všetky hybridy (Graf č.1). Najmenší rozdiel bol v úrode hybridu HYMACK (0,36 t. ha⁻¹) a za ním nasledovali HYBIZA (0,44 t. ha⁻¹), HYBERY (0,54 t. ha⁻¹) a HYFI (0,63 t. ha⁻¹).

Graf č. 1

Graf č.2

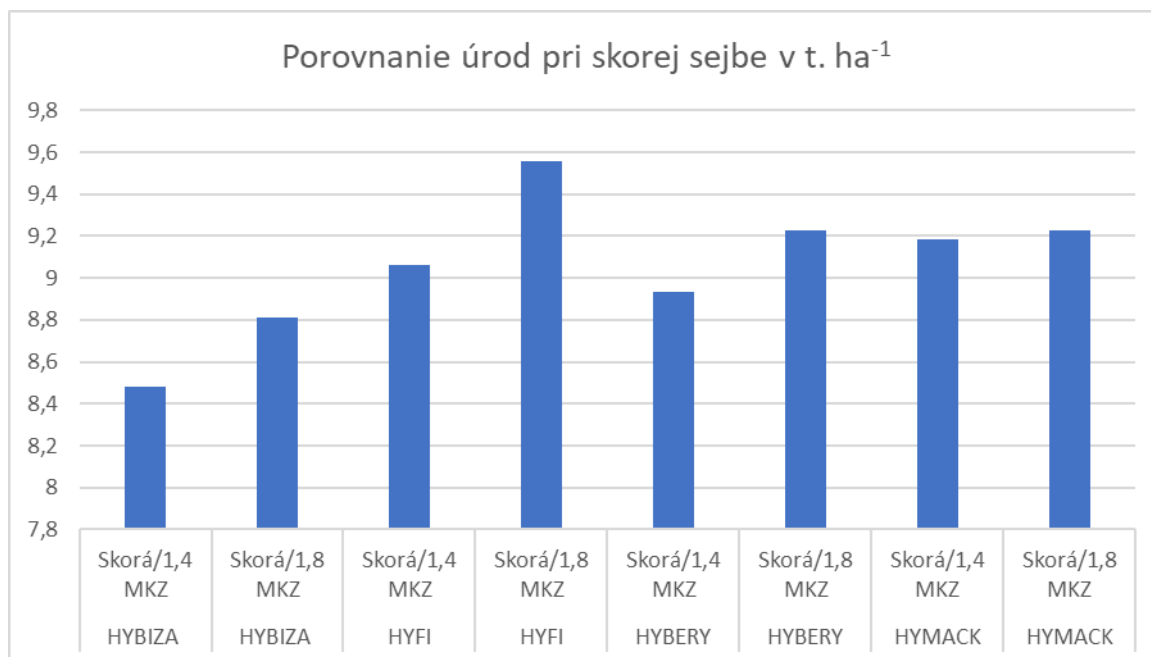

Pri výsevku 1,8 MKZ. ha⁻¹ boli úrodové rozdiely v priemere 0,64 t. ha⁻¹ v prospech skorej sejby (Graf č.2). Najmenší rozdiel vykazoval hybrid HYMACK (0,31 t. ha⁻¹), za ním nasledovali: HYBIZA (0,42 t. ha⁻¹), HYBERY (0,83 t. ha⁻¹) a HYFI (1 t. ha⁻¹).

V Grafe č.3 sú zobrazené úrody hybridov v skorej sejbe. Z neho vyplýva, že rozdiel výšky úrody

medzi jednotlivými výsevkami tiež závisí aj od skorosti hybridu. Pretože skoršie hybridy ako HYBIZA a HYFI majú kratší čas na tvorbu odnoží na jar, tak rozdiel medzi 1,4 MKZ. ha⁻¹ a 1,8 MKZ. ha⁻¹ je markantnejší. Pri neskorších hybridoch – HYMACK a HYBERY bol tento rozdiel menší ako cena aditívneho osiva, a teda sa z ekonomického uhla pohľadu nevypláti zvyšovať výsevok na úroveň 1,8 MKZ. ha⁻¹ pri skorej sejbe.

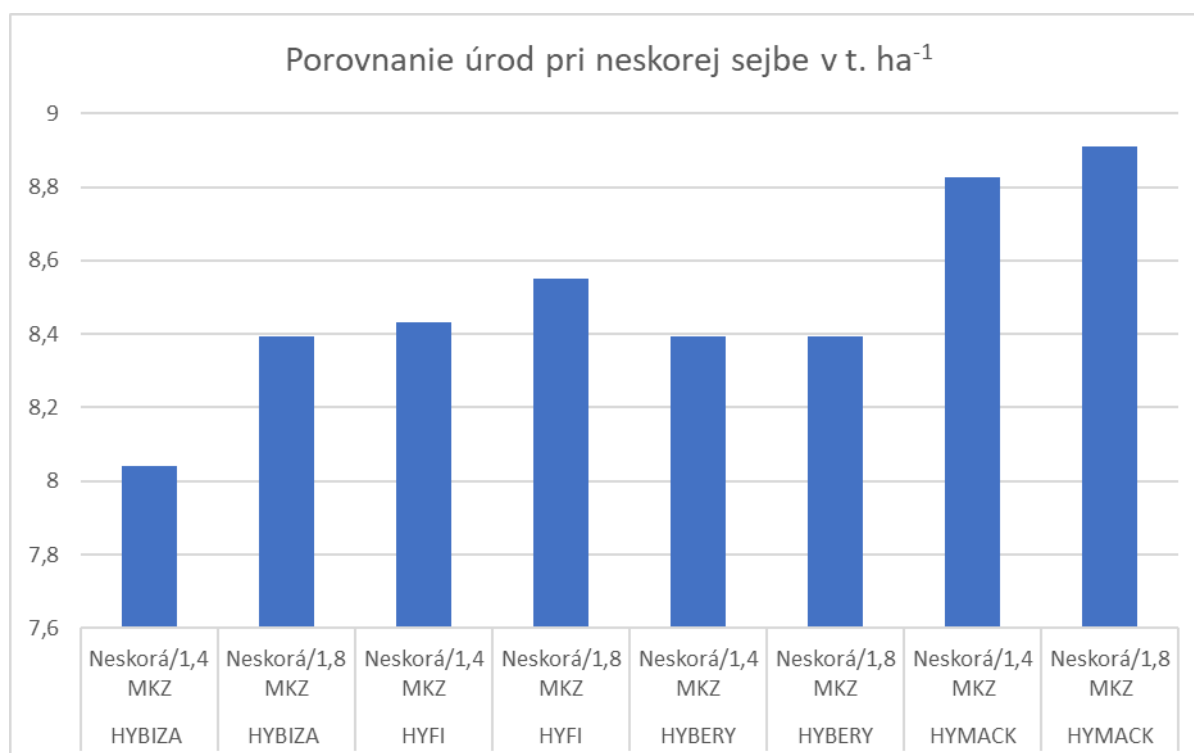
Graf č.3

V Grafe č.4 sa potvrdilo staré známe agronomické pravidlo, že čím neskôr sejeme, tým viac musíme zvyšovať výsevok. Opätovne sa ukázalo, že skoršie hybridy (HYBIZA, HYFI) potrebujú pri neskorej sejbe o to viac zvyšovať výsevok. Z uvedeného vyplýva, že tieto hybridy sú prioritne vhodné na skoré termíny sejby. Neskoré hybridy (HYMACK, HYBERY) boli tolerantnejšie k termínu sejby najmä preto, že priebeh zimného obdobia bol nadnormálne teplý a jar bola

pozvoľná, a teda vhodná na odnožovanie. Preto tento rozdiel u neskorých hybridov nebol taký markantný ako pri skorých hybridoch. Na ideálny priebeh počasia sa však pestovatelia nemôžu spoliehať, a preto odporúčame aj neskoré hybridy ako HYMACK a HYBERY siať skoro, s nízkym výsevkom. Vtedy sa najviac ukáže ich ekonomická výhodnosť v porovnaní s líniovými pšenicami.

Graf č.4

Autor: Ing. Zoltán Apacs, produktový manažér obilnín Rapool Slovakia s.r.o., 2017

Udávame trendy v repke

Už 15 rokov na Slovensku udávame trendy v repke olejke. Za nami stojí úspešná história, ktorá nám dovoľuje hrdo povedať: „RAPOOL stojí za úspešným, trvalým, a udržateľným rozvojom pestovania repky v Európe.“ V tomto zmysle, sa cítíme zodpovední voči našim pestovateľom, splniť ich náročné očakávania, a prinášať nielen nové hybridy, ale aj nové riešenia.

Už je to nejaký ten rok, čo európska legislatíva zakázala morenie prípravkami obsahujúcimi účinné látky na báze neonicotinoidov. Po tomto zákaze sa však pestovatelia začali borit s problémami týkajúcich sa hlavne ochrany repky voči škodcom v počiatkových štádiách rastu. V štádiu vzchádzania je repka mimoriadne citlivá na každý stresový faktor. Šľachtiteľské stanice spoločnosti RAPOOL sa intenzívne venujú vývoju hybridov repky, ktoré by sa lepšie vysporiadali nielen so stresovými faktormi ale aj tlakom škodcov. A tak po zavedení systému **Der FLEX**, ktorý zahŕňa zvýšenú úrodovú stabilitu prostredníctvom uľahčenia zberu a eliminácie zberových strát, prichádzame s ďalšou novinkou v systéme pestovania – s technológiou **Der DYNAMIC**. Ide o novú modernú generáciu takzvaných “post neonicotinoidných” hybridov vyvinutú priamo pre aktuálne potreby a požiadavky praxe. Prvým predstaviteľom tejto novej generácie je **DARIOT**. Tento hybrid je výsledkom dôkladnej selekcie odrôd na špecifické znaky. Zaujme robustným habitom, produkujúcim optimálny počet šesúľ na rastlinu aj v horších pestovateľských podmienkach. Má tiež zvýšenú úrodovú stabilitu (**Der FLEX**) a excelentnú odolnosť voči Phome (**RLM7**).

Der DYNAMIC = PLNÝ VÝKON BEZ INSEKTICÍDNEHO MORENIA, RÝCHLY POČIATOČNÝ VÝVOJ

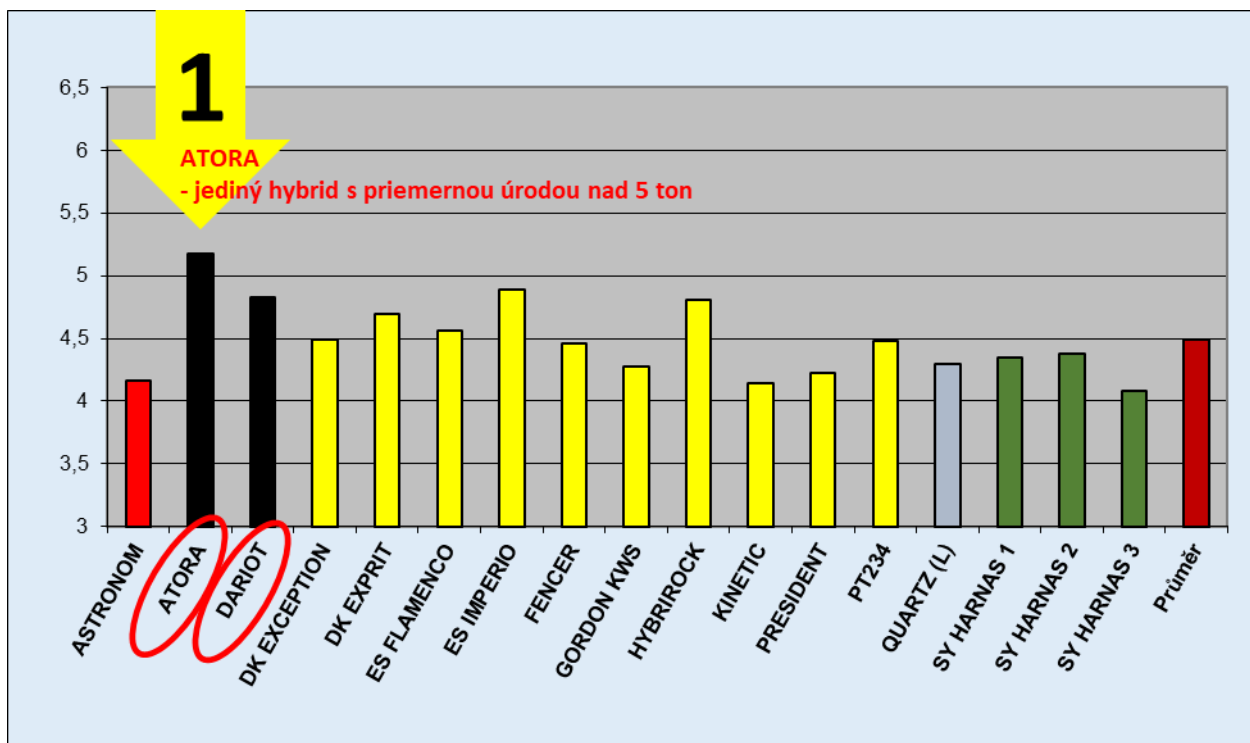
- „driving down“ – rýchle založenie koreňového systému
- vitálny rast mladých rastlín - EFEKTÍVNEJŠIA FOTOSYNTÉZA
- väčšia listová plocha na jar
- vyššia efektívnosť využitia dusíka - OPTIMALIZOVANÉ NASADENIE ŠEŠÚĽ
- unikátny rastový profil
- maximálna produkcia semien - PREVERENÁ ÚRODOVÁ STABILITA
- konzistentný a vysoký výkon vo všetkých podmienkach

Tohtoročná zima bezpochyby patrila k jedným z najchladnejších zím za posledných 30 rokov. Na mnohých miestach, dokonca aj v južnejších okresoch ako napr. Levice bolo nameraných takmer -30 stupňov Celzia. Táto zima vo veľkej miere preverila zimuvzdornosť všetkých ozimín vrátane repiek. Medzi hlavné výsady repiek šľachtených spoločnosťou RAPOOL patrí nielen vysoký úrodový potenciál, perfektný zdravotný stav, ale tiež excelentná **zimuvzdornosť**. Po hybridoch ako ROHAN alebo KUGA, známym vynikajúcou zimuvzdornosťou na slovenské polia prichádza ďalšia novinka zo šľachtiteľskej „kuchyne“ RAPOOL - robustný hybrid **ATORA**. **ATORA** sa vyznačuje vysokými úrodami semien s nadpriemernou olejnatosťou a úrodovou stabilitou. Kompaktné šesúľové poschodia so stredne neskorým dozrievaním, ohromujúca vitalita rastlín, vynikajúca zimuvzdornosť, zdravotný stav a odolnosť voči poliehaniu charakterizujú tento hybrid. Obe tieto **NOVINKY: ATORA a DARIOT** svoje kvality potvrdili aj excelentnými výsledkami v pokusov SPZO SR 2017. **ATORA** sa stala celkovým víťazom pokusu (sortiment B) a **DARIOT** jej veľmi úspešne sekundoval a skončil v tesnom závесе na výbornom treťom mieste. **ATORA** taktiež zvíťazila aj v SPZO 2017 v Českej republike.

RAPOOL prináša nové možnosti aj v oblasti morenia. Výsledkom šesťročného skúmania je nové unikátne moridlo **Rapool Root Power**, ktoré podporuje rýchlejšie a rovnomernejšie vzchádzanie rastlín a tiež lepšie zakorenenie a vývoj primárneho koreňa. Pomáha repke vysporiadať sa so stresovými podmienkami pri vzchádzaní, hlavne suchom a jeho hlavnými zložkami a výhodami sú:

- N, K pre rýchle a rovnomerné vzchádzanie
- Ca pre optimalizáciu pH, získavanie živín, rast vlásočnicových koreňov
- stopové prvky pre odolnosť voči abiotickému stresu a lepšiu regeneráciu koreňov

Týmto prémiovým morením ako aj moridlom **DMM** boli morené obe už spomínané novinky. Úspešné zavádzanie do praxe akéhokoľvek šľachtiteľského pokroku sa deje na základe spolupráce a výmeny skúseností s vami farmármi a našimi partnermi. Využijeme túto príležitosť a ďakujeme vám za vašu dôveru a pomoc.

Kontaktní adresa

RAPOOL Slovakia: Ing. Martin Štrba - produktový manažér pre repku, kukuricu a slnečnicu,
e-mail: m.strba@rapool.sk